

SXEDIO.H17

16.7.1960 (Μέρος 6): ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΟΡΜΗΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΛΟΤΥΜΠΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΑΘΜΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗ ΔΕΚΕΛΕΙΑ

Με τη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας που μονογραφήθηκε στις **6.7.1960** στη Λευκωσία έγιναν ειδικές διευθετήσεις για τους κατοίκους των χωριών Ορμήδεια και Ευλοτύμπου καθώς και τον σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Δεκέλεια.

Η συμφωνία έγινε με τη μορφή ανταλλαγής επιστολών μεταξύ του υπουργού Αποικιών Τζούλιαν Εϊμερι και του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και του δρος Κουτσιούκ.

Το κείμενο της επιστολής του Εϊμερι, ανέφερε:

"Εξοχότατοι,

1. Εχω την τιμή να αναφερθώ στις συζητήσεις κατά τον καταρτισμό της Συνθήκης για την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας της Κύπρου σημερινής ημερομηνίας και στο θέμα που ηγέρθη κατά τις συζητήσεις σχετικά με τη διέλευση διά μέσου των Περιοχών των Κυριάρχων Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου προς τα δύο χωριά της Ορμήδειας και της Ευλοτύμπου και τον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Δεκέλειας που βρίσκονται σε έδαφος, υπό την κυριαρχία της Δημοκρατίας της Κύπρου, παρόλο που περιβάλλονται από περιοχή κάτω από την κυριαρχία του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας.

2. Εχω την τιμή να προτείνω όπως πρόσωπα που επιθυμούν στην καθημερινή ζωή να κινούνται από αυτά τα δύο χωριά και τον Ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στην υπόλοιπη περιοχή της Δημοκρατίας της Κύπρου και αντίθετα ή από το ένα χωριό στο άλλο ή από οποιοδήποτε χωριό στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό ή αντίθετα, θα έχουν, υπό την επιφύλαξη της κατωτέρω παραγράφου **3**, ελευθερία πρόσβασης και επικοινωνίας

προς και μέσω της Περιοχής της Κυριάρχου Βάσης Δεκέλειας. Η ελευθερία αυτή περιλαμβάνει την ελεύθερη κίνηση οχημάτων, ζώων, προϊόντων και άλλης περιουσίας.

3. Αν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι στρατιωτικές ανάγκες ή οι ανάγκες ασφάλειας του Ηνωμένου Βασιλείου, απαιτήσουν τον περιορισμό ή έλεγχο της κίνησης μέσα στην Περιοχή της κυριάρχης Βάσης Δεκέλειας, οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου θα χρησιμοποιήσουν τις καλύτερες προσπάθειες τους για να διασφαλίσουν ότι ο περιορισμός ή ο έλεγχος, που θα είναι προσωρινός, θα περιορισθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε μη αναγκαία ή μη λογική ταλαιπωρία δυσκολία ή ταλαιπωρία. Σε τέτοιες περιπτώσεις θα γίνουν ειδικές διευθετήσεις για στενή και αποτελεσματική συνεννόηση μεταξύ των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου και των αρχών της Δημοκρατίας της Κύπρου για αντιμετώπιση θεμάτων που δυνατό να προκύψουν σχετικά.

4. Εχω την τιμή να εισηγηθώ όπως αν οι προτάσεις αυτές είναι αποδεκτές από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κύπρου, αυτή η επιστολή θα θεωρηθεί ότι αποτελεί συμφωνία γι'αυτό το θέμα μεταξύ της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Κύπρου που θα τεθεί σε εφαρμογή από σήμερα.

Με τον ίδιο τρόπο έγιναν επίσης διευθετήσεις για την ελεύθερη διακίνηση του προσωπικού της αρχής τηλεπικοινωνιών στην κορυφή του Ολύμπου και την ελεύθερη χρήση της περιοχής του λιμανιού Αμμοχώστου στην οποία παραχωρήθηκαν λιμενικές διευκολύνσεις στις βρετανικές αρχές, όταν η περιοχή δεν χρησιμοποιείται από αυτές.

Επίσης οι Βρετανικές αρχές συμφώνησαν να παραχωρήσουν την αναγκαία έκταση γης σε περίπτωση διαπλάτυνσης δρόμων που περνούν μέσα από χώρους στρατιωτικών διεκολύσεων.

Σχετικά με την αλυκή Ακρωτηρίου, η Βρετανία συμφώνησε, παρόλο που βρίσκεται μέσα στις βάσεις, να την αφήσει στην αποκλειστική εκμετάλλευση της

Δημοκρατίας και να επιστρέφει στην Δημοκρατία χώρους στους οποίους να ανακαλύπτονται αρχαιολογικοί χώροι.

Επίσης με το σύστημα της ανταλλαγής επιστολών συμφωνήθηκε ότι οι Βρεττανοί υπήκοοι που είναι μόνιμοι κάτοικοι της Κύπρου, θα έχουν το δικαίωμα να αποκτούν ακίνητη περιουσία στην Κύπρο, με αντίστοιχο δικαίωμα να αποκτούν περιουσία Κύπριοι που είναι μόνιμα εγκατεστημένοι στη Βρετανία.

Το δικαίωμα επεκτείνεται στη μεταφορά των χρημάτων που προέρχονται από την πώληση ακίνητης ιδιοκτησίας από την Κύπρο και προς την Κύπρο.

Με τον όρο "Βρεττανοί υπήκοοι" καλύπτονταν όσοι είχαν υπηκοότητα του Ηνωμένου Βασιλείου και Αποικιών, Βρετανικής καταγωγής, που κατοικούσαν στην Κύπρο κατά την ημέρα της ανακήρυξης της ανεξαρτησίας".